Kolmapäev, 20. oktoober 2021

P9_TA(2021)0426

Euroala tööhõive- ja sotsiaalpoliitika 2021. aastal

Euroopa Parlamendi 20. oktoobri 2021. aasta resolutsioon euroala tööhõive- ja sotsiaalpoliitika kohta 2021. aastal (2021/2062(INI))

(2022/C 184/02)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni 2. juuni 2021. aasta teatist „Majanduspoliitika koordineerimine 2021. aastal: ületada COVID-19, toetada taastumist ja ajakohastada majandust“ (COM(2021)0500),

— võttes arvesse komisjoni 2021. aasta Euroopa poolaasta kevadpaketti: artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud koondaruanne (COM(2021)0529),

— võttes arvesse Euroopa 2021. aasta kevadist majandusprognoosi, mille komisjon avaldas 12. mail 2021. aastal ([1]),

— võttes arvesse OECD majandusväljavaadet OECD Economic Outlook 2021, 1. väljaanne: esialgne versioon ([2]),

— võttes arvesse Porto sotsiaalkohustust, millele kirjutasid alla nõukogu eesistujariik Portugal, Euroopa Parlamendi president ning sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad ([3]),

— võttes arvesse Euroopa Ülemkogu poolt heaks kiidetud 8. mai 2021. aasta Porto deklaratsiooni ([4]),

— võttes arvesse oma 10. juuni 2021. aasta resolutsiooni parlamendi vaadete kohta seoses riiklike taaste- ja vastupidavuskavade käimasoleva hindamisega komisjonis ja nõukogus ([5]),

— võttes arvesse komisjoni 17. septembri 2020. aasta teatist 2021. aasta kestliku majanduskasvu strateegia kohta (COM(2020)0575),

— võttes arvesse komisjoni 2021. aasta ühist tööhõivearuannet, mille nõukogu võttis vastu 9. märtsil 2021 ([6]),

— võttes arvesse oma 19. jaanuari 2017. aasta resolutsiooni Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta ([7]),

— võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast,

— võttes arvesse komisjoni 14. jaanuari 2020. aasta teatist „Tugev sotsiaalne Euroopa õiglaste üleminekute jaoks“ (COM(2020)0014),

— võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030,

— võttes arvesse komisjoni 27. mai 2020. aasta teatist „Euroopa võimalus: parandame vead ja teeme ettevalmistusi järgmise põlvkonna jaoks“ (COM(2020)0456),

---

([1]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_et
([2]) https://www.oecd-ilibrary.org/sites/edfbca02-en/index.html?itemId=/content/publication/edfbca02-en
([3]) https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/porto-social-commitment
([4]) https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/
([5]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0288.
([6]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=et&catId =89&furtherNews=yes&newsId=9834
([7]) ELT C 242, 10.7.2018, lk 24.

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu ([8]) (taaste-ja vastupidavusrahastu määrus),

— võttes arvesse Euroopa Regioonide Komitee tellitud aruannet „Application of the principles of partnership and multilevel governance in Cohesion Policy programming 2021–2027“ (Partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtete rakendamine ühtekuuluvuspoliitika programmitöös aastateks 2021–2027) ([9]),

— võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Euroopa poolaasta aastakonverentsi, mis toimus 31. mail 2021 ([10]),

— võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 2021. aasta veebruari resolutsiooni „Organiseeritud kodanikuühiskonna kaasamine riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse – mis toimib ja mis mitte?“ ([11]),

— võttes arvesse Euroopa Liidu nõukogu eesistujariigi, Euroopa Komisjoni ja Euroopa sotsiaalpartnerite 2016. aasta avaldust „Sotsiaaldialoogi uus algus“,

— võttes arvesse Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutuse (Eurofound) 23. märtsi 2021. aasta uuringut „COVID-19: mõju tööhõivele ja tööelule“ ([12]),

— võttes arvesse Eurofoundi 2021. aasta aprilli uuringut „Elamine, töötamine ja COVID-19 (uuendus aprillis 2021): vaimne tervis ja usalduse vähenemine kogu Euroopa Liidus pandeemia teise aasta alguses“ ([13]),

— võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet 10/2021 „Soolõime ELi eelarves: aeg on minna üle sõnadelt tegudele“ ([14]),

— võttes arvesse komisjoni ja sotsiaalkaitsekomitee koostatud pikaajalise hoolduse 2021. aasta aruannet ([15]),

— võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet 09/2018 „Avaliku ja erasektori partnerlus ELis: palju puudusi ja vähe kasu“ ([16]),

— võttes arvesse ÜRO äärmise vaesuse ja inimõiguste eriraportööri Olivier de Schutteri aruannet, mille ta koostas pärast ELi institutsioonide külastust, mis toimus 25. novembrist 2020 kuni 29. jaanuarini 2021 ([17]),

— võttes arvesse kodukorra artiklit 54,

— võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit (A9-0274/2021),

A. arvestades, et COVID-19 kriisil on olnud ja on tõenäoliselt ka edaspidi märkimisväärne, kuid ebaproportsionaalne mõju eri liikmesriikidele, sotsiaalsetele rühmadele, sektoritele ja piirkondadele ning see toob kaasa vaesuse taseme tõusu kogu ELis; arvestades, et kõige rohkem on kannatada saanud kõige haavatavamad; arvestades, et kriisil on olnud laastav mõju eri haavatavatele rühmadele ja see on enneolematu katsumus eakate hooldust pakkuva tööjõu jaoks; arvestades, et kriis on ebaproportsionaalselt suurel määral mõjutanud naisi (meestega võrreldes), samuti noori, madala kvalifikatsiooniga töötajaid, sisserändajaid, puuetega inimesi, ebasoodsa taustaga inimesi, vanemaid inimesi ja ajutiste lepingute või muude mittestandardsete töövormide alusel töötavaid inimesi, aga ka füüsilisest isikust ettevõtjaid; arvestades, et mõju teatavatele ettevõtjatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) ning mikroettevõtjatele, on olnud tugev;

([8]) ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.
([9]) https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Partnership_2021.pdf
([10]) https://www.eesc.europa.eu/et/agenda/our-events/events/european-semester-annual-conference-2021
([11]) https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/ad-hoc-group-european-semester/civil-society-and-recovery-and-resilience-plans
([12]) https://www.eurofound.europa.eu/et/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([13]) https://www.eurofound.europa.eu/et/publications/report/2021/living-working-and-covid-19-update-april-2021-mental-health-and-trust-decline-across-eu-as-pandemic
([14]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/ SR21_10/SR_Gender_mainstreaming_ET.pdf
([15]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8396
([16]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_09/SR_PPP_ET.pdf
([17]) https://undocs.org/A/HRC/47/36/Add.1

B. arvestades, et komisjoni 2021. aasta kevadise Euroopa majandusprognoosi ([18]) kohaselt kasvab ELi majandus 2021. aastal 4,2 % ja 2022. aastal 4,4 %; arvestades, et ELi töötuse määra prognoos 2021. aastaks on 7,6 % ja 2022. aastaks 7 %; arvestades, et need määrad on kriisieelsetest tasemetest kõrgemad;

C. arvestades, et koroonaviiruse pandeemia oli Euroopa majanduse jaoks ajaloolise ulatusega šokk, mis tõi 2020. aastal kaasa 6,1 % suuruse majanduslanguse; arvestades, et kuigi ettevõtjad ja tarbijad on kohanenud, et paremini tõkestamismeetmetega toime tulla, on sektoreid, nagu turism ja personaalteenused, mis endiselt kannatavad;

D. arvestades, et ealise diskrimineerimise vastu võitlemine ja eakate kodanike vabatahtliku tavalisest pensionieast kauem töötamisega seotud takistuste kõrvaldamine on olulised aktiivsena vananemise tagamiseks ja suuremaks solidaarsuseks põlvkondade hulgas;

E. arvestades, et ebavõrdsuse suurenemine Euroopa ühiskonnas COVID-19 kriisi ajal on kiirendanud ohtlikke sotsiaalseid suundumusi, mis võivad luua lõhestumise, stressi ja pettumuse õhkkonna, mille tagajärjel kannatavad vähenenud heaolu tõttu kõik ühiskonnaliikmed, mitte ainult puudust kannatavad inimesed; arvestades, et ebavõrdsuse vähendamine on kõigi jaoks kestlikkuse ja heaolu saavutamise hädavajalik eeldus, kuna ebavõrdsusel on kahjulik mõju ühiskonna üldisele toimimisele, mis väljendub peamistes heaolu näitajates, nagu vaimne ja füüsiline tervis ning usaldus demokraatlike institutsioonide vastu, ning ka sotsiaalsele rahule ja turvalisusele; arvestades, et sotsiaalkaitsesüsteemidel on tõsine surve leevendada kriisi sotsiaalseid tagajärgi ning tagada kõigile inimväärsed elamistingimused ja juurdepääs sellistele olulistele teenustele nagu tervishoid, haridus ja eluase;

F. arvestades, et 7.–8. mail 2021. aastal Portos toimunud sotsiaaltippkohtumisel tunnustasid ELi juhid Euroopa sotsiaalõiguste sammast majanduse taastamise põhielemendina ja rõhutasid Porto deklaratsioonis oma kindlat kavatsust jätkata selle süvendatud rakendamist ELi ja riikide tasandil;

G. arvestades, et noored on kogenud kõige järsemat tööhõive vähenemist ([19]) ning võimaluste kaotust koolitus- või praktikavõimaluste puudumise tõttu; arvestades, et ebakindlates töösuhetes töötajad on teatavates liikmesriikides pandeemiast tingitud töökohtade kadumisega eriti palju kokku puutunud ning kannatanud sotsiaalkaitse puudumise tõttu; arvestades, et tuleb teha rohkem investeeringuid taskukohasesse, kättesaadavasse, kaasavasse ja kvaliteetsesse kutseharidusse ja -õppesse, et kõigil oleksid õiged oskused ja kvalifikatsioon, sealhulgas neil, kes on vajalikud rohe- ja digiüleminekuks; arvestades, et üheks peamiseks prioriteediks on vältida järgmise noorte nn kadunud põlvkonna teket; arvestades, et poliitikameetmed, mis suurendavad põlvkondadevahelist ebavõrdsust, mõjutavad nii meie heaolusüsteemi kestlikkust kui ka meie demokraatiat;

H. arvestades, et tööturu digiüleminek tähendab võimalust, mille eeliseid tuleks rakendada, tagades ühtlasi, et kaugtöö ja tööaja paindlikkus ei viiks töötajate õiguste rikkumiseni;

I. arvestades, et ülimalt oluline on lühendatud tööaeg, mida saab kriisi ajal aktiveerida ning mis võimaldab majanduse ja inimressursside struktuurilist kohandamist; arvestades, et sotsiaalpartnerite tugev kaasamine ennetaks ettenägematut tõrjutust seoses abikõlblikkusega; arvestades, et need töökohtade säilitamise kavad on jätkuvalt leevendanud muutusi tööturul, hõlmates vastusena viimastele liikumispiirangutele 2021. aasta veebruaris hinnanguliselt 5,6 % tööjõust, võrreldes ligikaudu 5 %-ga 2020. aasta oktoobris ([20]);

J. arvestades, et pandeemia näitas selgelt integreeritud hoolduse olulisust, keskendudes kvaliteetsete teenuste pakkumisele kogu elutsüklis ning pöörates erilist tähelepanu laste, puuetega inimeste, haavatavate ja eakate hooldusele; arvestades, et liikumispiirangute ajal tegid naised enamiku tasustamata tööst, vaatamata sellele, et mehed osalesid kodutöödes rohkem

([18]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_et
([19]) https://www.eurofound.europa.eu/et/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([20]) https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/eb202103.et.html

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

kui varem ([21]) (naised pühendasid toiduvalmistamisele ja kodutöödele 18,4 tundi nädalas, mehed aga 12,1 tundi, samas kui enne pandeemiat kulutasid naised nendele ülesannetele 15,8 tundi ja mehed 6,8 tundi); arvestades, et kriis võis süvendada töötajate puudust tervishoiu- ja hooldussektoris, millega mõned liikmesriigid seisid silmitsi juba enne pandeemiat ([22]) ja mille põhjuseks on investeeringute puudumine ja/või demograafiliste muutuste prognoosimatus, samuti pandeemia tõttu tekkinud tohutu töö- ja vaimne stress ([23]); arvestades, et tervishoiu- ja sotsiaalteenuste sotsiaalpartnerid nõuavad tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande teenuste pakkumisel mitmeid täiustusi, et tagada vastupanuvõime ja valmisolek ([24]);

K. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda on juhtinud tähelepanu asjaolule, et ELi eelarvetsükkel ei võtnud piisavalt soolist võrdõiguslikkust arvesse; arvestades, et Euroopa Kontrollikoda on komisjonil soovitanud hinnata ja anda teada, kas liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavades käsitletakse soolist võrdõiguslikkust; arvestades, et taasterahastu „Next Generation EU“ on suunatud rohe- ja digiüleminekule, mõjutades peamiselt meeste ülekaaluga sektoreid ja ameteid;

L. arvestades, et taaste- ja vastupidavusrahastu sotsiaalse mõõtme suhtes seatakse selle määruses üldeesmärk edendada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, parandades liikmesriikide vastupidavust, kriisiks valmisolekut, kohanemisvõimet ja kasvupotentsiaali, leevendades kriisi sotsiaal- ja majandusmõju, aidates kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele ja ülespoole suunatud sotsiaalsele lähenemisele, taastades ja edendades kestlikku arengut ning soodustades kvaliteetsete töökohtade loomist;

M. arvestades, et ülemaailmsed probleemid, nagu digiüleminek ja kliimamuutustevastane võitlus, püsivad hoolimata COVID-19 kriisist ja eeldavad õiglast üleminekut, et kedagi ei jäetaks kõrvale; arvestades, et kliimamuutused, ülemaailmne soojenemine ja elurikkuse kadumine kiirenevad valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli viimase aruande kohaselt eksponentsiaalselt; arvestades, et ELi kodanikud ja töötajad tunnetavad varasemast järjest intensiivsemalt ja sagedamini kliimahädaolukordade ja äärmuslike ilmastikunähtuste tagajärgi; arvestades, et 2030. aasta süsinikuheite vähendamise eesmärke on suurendatud, et saavutada 2050. aastaks CO_2-neutraalsus; arvestades, et suuremad leevendamise ja kohandamise jõupingutused nõuaksid sügavaid muutusi Euroopa ja riiklikes majandustes ja tööturgudel;

N. arvestades, et taaste- ja vastupidavusrahastu erieesmärk on anda liikmesriikidele rahalist toetust, et saavutada nende riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sätestatud reformide ja investeeringute vahe-eesmärgid ja sihid; arvestades, et see tähendab, et kõik kavades sätestatud meetmed (sealhulgas digivaldkonna ja keskkonnahoidlikud investeeringud) ning kokkulepitud reformid peavad toetama Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid, kvaliteetsete töökohtade loomist ja ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist; arvestades, et meetmed, mis nende sotsiaalsete eesmärkide saavutamisele kaasa ei aita, ei ole taaste- ja vastupidavusrahastu määruse nõuetega kooskõlas;

O. arvestades, et vastavalt taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 17 lõikele 3 peavad riiklikud kavad lähtuma riigi probleemidest ja prioriteetidest, mis on kindlaks tehtud Euroopa poolaasta raames, ning probleemidest ja prioriteetidest, mis on esitatud kõige hiljutisemas soovituses, mille nõukogu on andnud euroala majanduspoliitika kohta liikmesriikidele, mille rahaühik on euro;

P. arvestades, et sotsiaalselt kestlikud reformid on need, mis põhinevad solidaarsusel, integratsioonil, sotsiaalsel õiglusel, rikkuse õiglasel jaotumisel, soolisel võrdõiguslikkusel, kvaliteetsel riiklikul haridussüsteemil kõigi jaoks, kvaliteetsel tööhõivel ja kestlikul majanduskasvul – mudelil, mis tagab võrdsuse ja sotsiaalse kaitse, annab haavatavatele elanikkonnarühmadele suurema mõjuvõimu, soodustab osalemist ja kodanikumeelsust ning parandab kõigi elatustaset;

([21]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([22]) https://op.europa.eu/et/publication-detail/-/publication/22189434-395d-11eb-b27b-01aa75ed71a1
([23]) https://www.fes.de/en/politik-fuer-europa/on-the-corona-frontline
([24]) https://www.epsu.org/sites/default/files/article/ files/Position%20of%20EPSU%20on%20lessons%20learnt_final.pdf

Q. arvestades, et COVID-19 kriis on kiirendanud Euroopa ja riiklike majanduste digiüleminekut ning uute töömeetodite väljakujundamist; arvestades, et digiüleminek, robotiseerimine, automatiseerimine ja tehisintellekt peavad olema töötajatele ja ühiskonnale abiks, parandades töötingimusi ja elukvaliteeti, tagades hea töö- ja eraelu tasakaalu, luues paremaid töövõimalusi ning panustades sotsiaal-majanduslikku lähenemisse;

1. tuletab meelde, et aluslepingute kohaselt tegutseb liit Euroopa kestliku arengu nimel, mis põhineb tasakaalustatud majandusarengul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandusel, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive, tervislikud ja ohutud töökeskkonnad ja -tingimused ja sotsiaalne progress, kõrgetasemelisel keskkonnakaitsel ja keskkonna kvaliteedi parandamisel, teadusliku ja tehnoloogilise arengu edendamisel, vaesuse ja ebavõrdsuse, sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu võitlemisel, ülespoole suunatud sotsiaalse lähenemise, sotsiaalse õigluse ja kaitse edendamisel, naiste ja meeste võrdõiguslikkusel, põlvkondade solidaarsusel ning lapse ja puuetega inimeste õiguste kaitsel; nõuab kindlalt, et need eesmärgid peavad olema ELi pikaajalise kestliku majanduskasvu strateegia üldised prioriteedid kooskõlas ÜRO kestliku arengu eesmärkide, Euroopa sotsiaalõiguste samba ja rohelise kokkuleppega ning olema liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade aluseks; kutsub komisjoni üles tagama Euroopa poolaasta kooskõlla viimise nende eesmärkide ja strateegiatega, tehes Euroopa poolaastast tõeliselt laiaulatusliku tööriista;

2. kutsub liikmesriike üles kasutama täies ulatuses üldise vabastusklausli, uue mitmeaastase finantsraamistiku ja taasterahastuga „Next Generation EU“ kaasnevat potentsiaali, et toetada ettevõtjaid, kes on raskustes ja kellel puudub likviidsus, eelkõige parandades VKEde juurdepääsu rahastamisele, kaitstes töökohti ja ELis töötavate inimeste töötingimusi ning toetades ettevõtjaid ja töötajaid rohe- ja digiüleminekul;

3. rõhutab, et majanduspoliitikat ei saa analüüsida üksnes makromajanduslikust seisukohast, keskendudes majanduskasvu, võla, puudujäägi ja tööhõive määra traditsioonilistele näitajatele, ning et see peaks käsitlema pikaajalise majandusliku ja sotsiaalse tasakaalustamatuse algpõhjuseid; nõuab kindlalt, et Euroopa poolaasta peab põhinema integreeritud lähenemisviisil, mis omistab võrdse tähtsuse majandus-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitikale; on veendunud, et kliimapoliitikale tuleb samuti anda oluline roll; nõuab, et Euroopa poolaasta tagaks liikmesriikidevahelise koordineerimise, veendudes, et liikmesriigid liiguvad samas suunas kliimaneutraalse ja digitaalsema majanduse poole kedagi kõrvale jätmata, ning edendades struktuurimuutusi sotsiaalse progressi, kestliku arengu ja heaolu nimel; rõhutab, kui oluline on pidada meeles majanduspoliitika mõju, et vältida negatiivseid sotsiaalseid tagajärgi, samuti negatiivset mõju sotsiaalsele ühtekuuluvusele, sealhulgas paljudele haavatavatele rühmadele, ning seega ka meie demokraatlikele riikidele ja Euroopa projektile;

4. tunneb heameelt, et ELi juhid on pühendunud Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele ja ELi kolmele uuele peamisele eesmärgile, mis tuleb saavutada 2030. aastaks; kutsub komisjoni üles tagama Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava õigeaegse ja range rakendamise konkreetsete sammude ja saavutuste abil ning veenduma, et iga ettepanek viiakse ellu ja see täidab oma eesmärgi; nõuab, et näitajad hõlmaksid sotsiaalseid riske, mida põhjustab pandeemiline mõju majandusele, tööhõivele ja tervisele ning mis võivad rohe- ja digiüleminekuga kaasneda inimeste ja töötajate jaoks; märgib, et kestliku arengu eesmärkide jälgimine ja uus sotsiaalvaldkonna tulemustabel tagavad nende riskide laiaulatuslikuma seire, kuid ilma selgete eesmärkideta ELi tegevuse mõju mõõtmiseks; toetab kaugeleulatuvat tugeva, kestliku ja kaasava majandusliku ja sotsiaalse taastumise ning kaasajastamise kava, mis käib käsikäes Euroopa sotsiaalmudeli tugevdamisega, nii et kõik inimesed saaksid rohe- ja digiüleminekust kasu ja elaksid väärikalt; kutsub liikmesriike üles seadma kaugeleulatuvaid riiklikke eesmärke, mis iga riigi lähtepositsiooni nõuetekohaselt arvesse võttes annavad piisava panuse Euroopa eesmärkide saavutamisse;

5. kutsub komisjoni üles sellest kriisist õppima ja töötama selle nimel, et rakendada ELis parandatud kestlikku juhtimisstruktuuri, mis põhineb solidaarsusel, sotsiaalsel õiglusel ja integratsioonil, rikkuse õiglasel jaotumisel, soolisel võrdõiguslikkusel, kvaliteetsetel avalikel teenustel, sealhulgas avalikul, universaalsel ja kvaliteetsel haridussüsteemil, kvaliteetsetel töökohtadel ja kestlikul majanduskasvul; palub komisjonil enne üldise vabastusklausli kohaldamise lõpetamise otsuse tegemist kaaluda mitte ainult majanduse olukorra üldist hindamist kvantitatiivsete kriteeriumide alusel, vaid ka sellist hindamist, mis kajastab asjakohaselt aluseks olevat ebavõrdsust, samuti mõjutatud liikmesriikide tööhõive-, sotsiaal- ja tervishoiualast olukorda; on veendunud, et ELi majanduse juhtimise raamistiku läbivaatamine peaks eelistatult toimuma enne üldise vabastusklausli kohaldamise lõpetamist;

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

6. tuletab meelde, et 2008. aasta finants- ja majanduskriisi järel tehtud teatud poliitilised valikud ja eelarvepoliitika võisid viia selleni, et teatavate liikmesriikide tervishoiu- ja sotsiaalsüsteemid ei olnud pandeemiaga toimetulekuks piisavalt ette valmistatud; rõhutab, et vaja on lisakriteeriume, eriti neid, milles võetakse arvesse vajadust kestlike avaliku sektori, sotsiaal- ja keskkonnainvesteeringute järele, avaliku ja erasektori majandustegevust ning sotsiaalset progressi, mille eesmärk on Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamine liikmesriikides; on veendunud, et pelgalt kriisieelse majandustegevuse taseme saavutamine ei pruugi olla kestliku taastumise kindlustamiseks piisav; rõhutab, et olemasolevatest vahenditest ei pruugi piisata, et saada üle majandusliku seisaku, suureneva ebavõrdsuse ning sotsiaalse ja territoriaalse erinevuse riskidest;

7. märgib, et COVID-19 pandeemia on mõjutanud kõigi ELi elanike heaolu ja eelkõige haavatavaid elanikkonnarühmi; tuletab meelde, et komisjoni president on võtnud kohustuseks seada kestlikkus, sotsiaalne kaasatus ja kodanike heaolu ELi majandusstrateegia keskmesse ([25]); usub, et see on hädavajalik, et tagada, et Euroopa on jätkuvalt üks maailma kõige edasijõudnumaid heaolusüsteeme, Euroopast saab esimene kliimaneutraalne manner ja ta on elujõuline innovatsiooni ja konkurentsivõimelise ettevõtluse keskus; tuletab meelde, et sotsiaalne, majanduslik ja territoriaalne ebavõrdsus liikmesriikide vahel ja liikmesriikides on viimase kümnendi jooksul süvenenud; kutsub komisjoni üles integreerima sotsiaalse ja keskkonnaalase tasakaalustamatuse oma poolaasta raames tehtavasse analüüsi; kutsub liikmesriike üles osalema ELi eelarvereeglite läbivaatamises, et ergutada kestlikke sotsiaalseid ja majanduskasvu soodustavaid investeeringuid, säilitades samal ajal riigi rahanduse kestlikkuse ja vastupidavad sotsiaalhoolekandesüsteemid;

8. kordab liikmesriikide sotsiaalkaitsesüsteemide piisavuse ja kestlikkuse olulisust; võtab teadmiseks 9. ja 10. juuli 2021. aasta G20 kommünikee ja G20 raames võetud kohustuse kehtestada tõhus ülemaailmne miinimummaks, nagu on sätestatud OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku 1. juulil 2021. aastal tehtud avalduses kahesambalise lahenduse kohta majanduse digiüleminekust tingitud maksuprobleemide käsitlemiseks; ootab komisjoni ettepanekut selle kohta, kuidas rahvusvaheline leping ELi õigusesse üle võtta, et vältida agressiivset maksuplaneerimist ning tagada ELis õiglus keskklassi ja töötavate inimeste jaoks;

9. tunnistab, et ligipääs esmateenustele, nagu vesi ja energia, on kriitilise tähtsusega, et tagada sotsiaalne kaasatus ja peamised sanitaarnormid; kutsub üles toetama meetmeid, et tagada Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava rakendamise raames kaasav ja taskukohane ligipääs esmateenustele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles esitama eriettepanekuid, et asjakohaselt tegeleda energiaostuvõimetuse probleemiga meie rohelise kokkuleppe eesmärkide taustal ning hinnata energiaturge, et vältida energiahindade tõusu negatiivset mõju VKEde konkurentsivõimele ning leibkondadele;

10. rõhutab, et hästi kavandatud töö maksustamise süsteemid on üliolulised, et tagada töötajate kõrgetasemeline kaitse riskide ja haiguste puhul ning vanaduspensionid; on veendunud, et maksusüsteemid tuleks kavandada viisil, mis vähendaks ebavõrdsust, edendaks õiglust ja kaitseks leibkondi, ning need peaksid olema tasakaalus, et muuta süsteemid õiglasemaks ja tõhusamaks; rõhutab, et avaliku sektori tulu saaks kasutada peamiste prioriteetide rahastamiseks ja liikmesriikide abistamiseks eelarveprobleemide lahendamisel ning selleks, et aidata kaasa riigi rahanduse pikaajalisele jätkusuutlikkusele, sealhulgas tugevdades tervishoiu- ja sotsiaalkaitsesüsteemidega hõlmatust ja nende piisavust kõigi jaoks ja tagades nende pikaajalise rahastamise; palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta tegelikke meetmeid, et võidelda maksustamise vältimise ja maksupettuste vastu, sest see on oluline vahend majandusliku ebavõrdsuse vähendamiseks ja maksutulu kogumise parandamiseks liikmesriikides;

11. rõhutab sotsiaalsete eesmärkide, sotsiaalse progressi, heaolu ja kestlikkuse parema integreerimise tähtsust kõigis ELi poliitikavaldkondades, eelkõige ELi eelarve planeerimisel, tagades seeläbi avaliku sektori kulutuste ja investeeringute sidususe sotsiaal- ja keskkonnaeesmärkidega ning tehes kindlaks eelarvevalikute võimaliku sotsiaalse mõju; kutsub komisjoni üles integreerima kestlikkuse ja heaolu iga-aastasesse kestliku majanduskasvu strateegiasse ja riigipõhistesse soovitustesse ning seadma oma mõjuhinnangus esikohale ELi poliitikameetmete sotsiaalmõju; rõhutab laiaulatusliku ja integreeritud raamistiku tugevdamise olulisust Euroopa poolaasta protsessi raames, pöörates erilist tähelepanu ühiskonna kõige haavatavamatele ja tõrjutumatele rühmadele;

([25]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_19_6770?utm_campaign=58ca6a2173a6a3222e01b7f2&utm_content=5df9bbf40f09e4000147a897&utm_medium=smarpshare&utm_source=generic

12. rõhutab, et COVID-19 kriis on toonud välja vajakajäämised ligipääsus sotsiaalkaitsele, rõhutades suurema vastupanuvõime edendamise tähtsust, näiteks miinimumsissetuleku kavade ja pensionite piisavuse ja ulatuse parandamise kaudu, ning toetuskõlblikkuse tingimuste leevendamise abil;

13. on mures pandeemiast tingitud liigse võlakoormuse ning selle majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgede pärast ning rõhutab, et inimesi ja VKEsid tuleb kaitsta liigse võlakoormuse lõksu langemise eest; nõuab jätkuvat võlanõustamise ja võlakaitse teenuste parandamist ning finantsalase teadlikkuse tõstmist; on veendunud, et komisjoni 2. juuni 2021. aasta teatises nimetatud viivislaenude puhul tuleks toetada Euroopa VKEsid, töötajaid ja leibkondi; märgib, et taaste- ja vastupidavusrahastu pakub sellega seoses võimalust toetada taastumist lisainvesteeringute ja -reformide abil; rõhutab, kui oluline on võtta vastu poliitikavahendid, mille abil tegeleda küsimusega, kuidas väikese sissetulekuga leibkonnad, kellel on raskusi oma arvete maksmisega ja kes vaevu ots otsaga kokku tulevad, tuleksid pandeemia tagajärgedega toime ja väldiksid vaesuse lõksu langemist;

Euroopa 2022. aasta juhtimisraamistik kestlikkuse, sotsiaalse kaasatuse ja inimeste heaolu tagamiseks

14. on veendunud, et taaste- ja vastupidavuskavade, järsult tõusva valitsemissektori võla taseme ning stabiilsuse ja kasvu pakti eelseisva reformi ning poolaasta protsessi tingimustes on Euroopa Parlamendi ettepanek võtta vastu kestliku heaolu ja sotsiaalse progressi pakt, millega muudetakse sotsiaalsed ja kestlikud eesmärgid ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks kohustuslikuks, kujunenud asjakohasemaks kui kunagi varem; märgib, et selles suhtes näitas kestliku arengu eesmärk nr 8 kestliku kasvu, tööhõive ja inimväärse töö kohta, et see on kogu ÜRO 2030. aasta tegevuskava edasiviivaks teguriks;

15. on veendunud, et kestlik, arukas ja kaasav majanduskasv peab tagama keskpikas perspektiivis kestliku eelarvepoliitika ja et ELi majandus- ja sotsiaalpoliitikas töötatakse kauakestva taastumise saavutamise nimel, et muuta meie majandused ja ühiskonnad kestlikumaks, kaasavamaks, vastupidavamaks ning rohe- ja digiüleminekuks paremini ettevalmistunuks; rõhutab sellega seoses, et Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava rakendamine aitab tugevdada sotsiaalset mõõdet kõigis liidu poliitikavaldkondades ning tagada kaasava taastumise;

16. rõhutab, et parem majanduse ja sotsiaalne juhtimine liikmesriikide vahel, eelkõige maksureeglite suurema ühtlustamise suunas liikumine, oleks taastumisel edasiviivaks jõuks;

17. nõustub ELi majanduse ja sotsiaalse juhtimisega seoses Euroopa juhtidega vajaduses hinnata korrapäraselt 2030. aasta peamiste eesmärkide saavutamise edenemist ja ülespoole suunatud lähenemist kõrgeimal poliitilisel tasandil ([26]); on veendunud, et juhtimise läbivaatamise protsessi on vaja kaasata töö- ja sotsiaalpoliitika ministrid majandus- ja rahandusministritega võrdsel alusel, et anda Euroopa poolaasta mehhanismi raames majandus-, sotsiaal- ja tööhõiveküsimustele võrdväärne tähtsus; nõustub nõukoguga, et Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamine tugevdab liidu ajendit liikuda digi-, rohe- ja õiglase ülemineku suunas ning panustab ülespoole suunatud sotsiaalse ja majandusliku lähenemise saavutamisse ja demograafiliste probleemidega tegelemisse ning et sotsiaalne mõõde, sotsiaaldialoog ja sotsiaalpartnerite aktiivne kaasatus on alati olnud väga konkurentsivõimelise sotsiaalse turumajanduse keskmeks; on veendunud, et sotsiaalvaldkonna tulemustabelit tuleb uuendada Euroopa poolaasta poliitika koordineerimise raamistiku osana, et jälgida edusamme nendes küsimustes ja kohandada tulemustabelit pandeemiajärgse olukorraga ning viia see kooskõlla taaste- ja vastupidavusrahastu protsessiga;

18. rõhutab, et poliitiline suund ja juhtimisalane lähenemisviis, mille eesmärk on asetada inimesed ja nende heaolu poliitika ja otsuste tegemise keskmesse, on Euroopa Liidu tuleviku jaoks hädavajalik; nõuab, et komisjon esitaks sellega seoses tervikliku ettepaneku, milles kirjeldatakse spetsiifilisi sotsiaalseid, keskkonnaalaseid ja majanduslikke eesmärke, mis peaksid kajastama ELi asjakohaseid rahvusvahelisi ja liidusiseseid kohustusi, sealhulgas neid, mis tulenevad Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioonist tugeva sotsiaalse Euroopa kohta õiglaste üleminekute jaoks ([27]), ÜRO kestliku arengu eesmärke, Pariisi kliimakokkulepet, Euroopa kliimamääruse eesmärki saavutada 2050. aastaks kasvuhoonegaaside netonullheide ja seonduvaid vahe-eesmärke, Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, Euroopa sotsiaalõiguste sammast ja kohustust kõrvaldada Euroopas vaesus 2050. aastaks, kasutades selleks ELi vaesusevastast õigust;

([26]) https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/
([27]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0371.

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

19. on veendunud, et seoses 2016. aasta avaldusega sotsiaaldialoogi uue alguse kohta on vaja võtta järelmeetmeid ja vaadata läbi sotsiaalpartnerite Euroopa poolaasta juhtimisse kaasamise seni ebapiisavad viisid, jagades seega reformi eesmärke töötajate ja ettevõtjatega ning hõlbustades seeläbi nende rakendamist;

20. tunneb heameelt Euroopa sotsiaalpartnerite ühisettepaneku üle niisuguste alternatiivsete näitajate kogumi kohta, mis aitaksid mõõta majanduslikku, sotsiaalset, keskkonnaalast ja kliimapoliitilist arengut ning täiendaksid SKPd heaolumõõdikuna kaasava ja kestliku majanduskasvu saavutamiseks; on veendunud, et sotsiaalvaldkonna tulemustabelisse tuleb lisada näitajaid, mis kajastaksid täielikult ebavõrdsuse suundumusi ja põhjuseid; rõhutab kõige haavatavamate ja tõrjutumate ühiskonnaliikmete huvide arvesse võtmise olulisust selles protsessis; rõhutab, et sotsiaalpartnerid peavad olema kaasatud otsuste tegemise protsessi taastumise eesmärgil võetud strateegiliste meetmete algatamisel; on seisukohal, et sellega seoses võetavad meetmed ei tohi kahjustada sotsiaalpartnerite sõltumatust;

21. rõhutab vajadust mõõta keskkonnaseisundi halvenemise ja kliimamuutuste sotsiaalmõju; nõuab õiguse tervisele ja tervislikule keskkonnale kaitsmist ELi tasandil, kuna see õigus on hädavajalik, et tagada suurem osa muudest põhiõigustest, nagu toit, peavari ja töökoht ning saavutada kaasav üleminek;

Roheliste, digitaalvaldkonna ja kvaliteetsete töökohtade kaitselt nende loomisele üleminek: vajadus kaugeleulatuva Euroopa sotsiaalmeetmete kava järele

22. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid ametiühingutele juurdepääsu töökohale ja töötajatele endile, sealhulgas seal, kus tööd tehakse digitaalselt; rõhutab vajadust tagada, et kõigil töötajatel, sealhulgas digimajanduses töötajatel, oleks kollektiivläbirääkimiste ja kollektiivsete aktsioonide õigus;

23. nõustub Euroopa juhtidega, et pandeemia tõttu suurenenud töötust ja ebavõrdsust arvestades on oluline suunata ressursid sinna, kus neid on kõige rohkem vaja, et tugevdada meie majandusi ja keskendada meie poliitikaalased jõupingutused kvaliteetsetele teenustele võrdse ligipääsu saavutamisele, et parandada võrdseid võimalusi, kvaliteetsete töökohtade täiustamisele ja loomisele, ettevõtlusele, oskuste täiendamisele ja ümberõppele ning vaesuse ja tõrjutuse vähendamisele; rõhutab, et Euroopa taastumise toetamiseks kättesaadavaks tehtud erakorralised ressursid on võimalus, mida ei tohiks käest lasta;

24. rõhutab COVID-19 kriisi negatiivset mõju Euroopa tööturule, sellega kaasnenud enneolematut töökohtade kadu, eriti strateegilistes sektorites, ühtlasi seonduvat vaesuse ja elatustasemete erinevuste suurenemist, mis mõjutavad eelkõige noori, naisi ja töötajaid madalat kvalifikatsiooni nõudvatel töökohtadel ning ebakindlates töösuhetes;

25. võtab teadmiseks, et prognooside kohaselt saavutavad liikmesriigid kriisieelse kvartalitoodangu taseme 2022. aasta lõpuks; rõhutab, et taastumise kestlikkuse saavutamiseks on üliolulline luua kvaliteetseid töökohti ka keskmise ja madala kvalifikatsiooniga töötajatele ning eelkõige naistele ja noortele ning et need peaksid olema Euroopas võrdselt jaotunud, et vältida tasakaalustamatust piirkondade vahel, kuna on tõestatud, et nad on meie ühiskonna ja majanduse vastupanuvõime jaoks hädavajalikud; on veendunud, et sotsiaalpartnerid täidavad üliolulist rolli tööturgude muutuste ennetamisel ja sujuvate üleminekute tagamisel töötajate puhul, keda mõjutavad struktuurimuutused; on veendunud, et kollektiivläbirääkimiste struktuuride tugevdamine kõigil tasanditel on kvaliteetsete ja kestlike töökohtade loomiseks hädavajalik;

26. rõhutab, et kvaliteetne haridus ja haritud töötajad koos pühendumusega teadusuuringutele ja innovatsioonile on kestliku taastumise ja sotsiaalse sidususe eeldus; juhib tähelepanu sellele, et keskmise ja madala kvalifikatsiooniga töötajatele tuleb tagada ümberõppe ja oskuste täiendamise võimalus; nõuab kindlalt, et kestlik investeerimine kvaliteetsesse õpipoisiõppesse, täiskasvanute elukestvas õppes osalemisse ja töötajate koolitamisse peab olema esmatähtis; juhib tähelepanu sellele, et kaasav majanduse taastumine nõuab kestlikke avaliku ja erasektori investeeringuid, et tagada töötutele ja madala kvalifikatsiooniga isikutele koolituse saamise võimalus eesmärgiga omandada tõendatavad põhioskused, ametialased oskused ja võtmepädevused, mis viivad kvalifikatsioonide omandamise ja töökohavahetuseni; rõhutab sellega seoses, kui suur tähtsus on ELi haridusprogrammide tugevdamisel, koolituse ja hariduse ühitamisel ühiskonna ja majanduse vajadustega ning töötajate ja õpetajate toetamisel, samuti digi-, rohelisse ja sotsiaalsesse taristusse tehtavatel investeeringutel; rõhutab, et ELi oskuste tegevuskava rakendamine kõigi jaoks on oskuste nappuse probleemi lahendamiseks otsustava tähtsusega; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama pingutusi, et investeerida taskukohasesse, kättesaadavasse, kaasavasse ja kvaliteetsesse kutseharidusse ja -õppesse, tugevdada oskuste täiendamise ja ümberõppe meetmeid, sealhulgas digioskuste ja ülekantavate oskuste andmist, ning edendada elukestvat õpet, et valmistada töötajaid ette tööturu vajadusteks

rohe- ja digipöörde valguses; rõhutab, et kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine on keskse tähtsusega oskuste nappusest ja oskuste nõudlusele mittevastavusest tingitud probleemide lahendamisel;

27. tunneb heameelt komisjoni ettepaneku üle tugevdada meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist palga läbipaistvuse ja jõustamismehhanismide kaudu; tunneb heameelt asjaolu üle, et selle ettepanekuga kehtestatakse siduvad palga läbipaistvuse meetmed; nõuab tungivalt nende meetmete kiiret vastuvõtmist, et vältida edasist soolist ebavõrdsust; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles toetama naiste ettevõtlust ja hõlbustama nende juurdepääsu rahastamisele; kutsub liikmesriike üles aitama nõukogus kiiremas korras ummikseisust välja naissoost juhatuseliikmete direktiivi läbirääkimised;

28. rõhutab, kui oluline on tagada, et ELis kaitstaks töötajaid õigusaktide või kollektiivlepingutega kindlaks määratud piisavate miinimumpalkadega, mis on kooskõlas riiklike traditsioonide ja tavadega, tagades neile inimväärse elatustaseme olenemata sellest, kus nad töötavad; tunneb seoses sellega heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu direktiiv piisava miinimumpalga kohta Euroopa Liidus, et suurendada kollektiivläbirääkimiste ulatust, võidelda palgavaesuse vastu ja suurendada ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist;

29. peab vajalikuks suurendada avalike tööturuasutuste rahalisi ja inimressursse; kutsub liikmesriike üles kehtestama avalikes tööturuasutustes tõhusad tulemusjuhtimise mehhanismid, et hinnata nende tööturuprogrammide mõju ja leida viise, kuidas neid paremaks muuta; kutsub liikmesriike üles varustama oma avalikud tööturuasutused tehnoloogiliste lahendustega, mis võimaldavad neil tõhusamalt tööotsijate töölevõtmist lihtsustada ning paremini nende oskusi hinnata ja töökohtadega sobitada;

30. tuletab liikmesriikidele meelde, et iseseisev toimetulek, kvaliteetsed sotsiaal- ja tööhõiveteenused, piisav sotsiaalkaitse ja tugevam sotsiaalmajandus on kõigi puuetega inimeste inimväärseks toimetulekuks hädavajalikud, nagu on toonitatud ELi puuetega inimeste õiguste strateegias;

31. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima spetsiaalse süsteemi abil kvaliteetsete töökohtade loomist kõigis sektorites, sealhulgas neid, mis on loodud avaliku sektori investeeringute abil, mis peaks samuti sisaldama eraldi osa roheliste ja digitaalvaldkonna töökohtade jaoks ning võtma arvesse soolist ja mittediskrimineerimise aspekti, ning leppima kokku kvaliteetsete ja roheliste töökohtade loomise tingimuste süsteemis ettevõtjatele, kes taotlevad juurdepääsu ELi avaliku sektori vahenditele; nõuab aktiivsete teavitusmeetmete hoolikat jälgimist, et tagada tööturul kvaliteetsetest töökohtadest kõige kaugemal asujate võrdne osalus; rõhutab, et juurdepääs ELi avaliku sektori vahenditele peab sõltuma töötajate õiguste ja kollektiivlepingute järgimisest;

32. kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid sotsiaalkaitsesüsteemidele juurdepääsu puudumise kõrvaldamiseks, eelkõige järgides nõukogu 8. novembri 2019. aasta soovitust, milles käsitletakse töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate juurdepääsu sotsiaalkaitsele ([28]); väljendab taas heameelt nimetatud soovituse vastuvõtmise üle esimese meetmena ja komisjoni võetud kohustuse üle tugevdada sotsiaalkaitsesüsteeme Euroopas, kuid rõhutab vajadust tagada tegelikkuses üldine juurdepääs sotsiaalkaitsele, eriti praegustes rasketes oludes; palub komisjonil esitada ELi õigusraamistiku, mille eesmärk on tugevdada platvormitöötajate ja ebatüüpilises töösuhtes olevate töötajate inimväärseid töötingimusi, õigusi ja juurdepääsu sotsiaalkaitsele ning need tagada;

33. kutsub komisjoni üles ajakohastama raamistikku ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete loomiseks ja arendamiseks, kuna need panevad oma olemusest lähtuvalt suuremat rõhku õiglastele töötingimustele ja töötajate mõjuvõimu suurendamisele;

34. rõhutab, et kui EL soovib juhtida kestlikku ja kaasavat ülemaailmset taastumist, ajakohastada meie majandust ja tagada kvaliteetsed töökohad selles protsessis, tuleb luua miljoneid hästi tasustatud töökohti, sealhulgas keskmise ja madala kvalifikatsiooniga töötajatele, tagades samal ajal ülespoole suunatud sotsiaalse ja majandusliku lähenemise ning võrdsed võimalused kõigile, et igaühel oleks võimalus anda oma panus ühisesse Euroopa projekti; rõhutab kindlalt, et on vaja rohkem investeeringuid keskkonnahoidlikku, digitaalsesse ja sotsiaalsesse taristusse, avalike teenuste, hariduse ja sotsiaalteenuste, teadusuuringute, innovatsiooni ja süsinikdioksiidiheitevabade tehnoloogiate valdkonnas, võttes arvesse

([28]) ELT C 387, 15.11.2019, lk 1.

mikroettevõtjate ja VKEde eripära, kes on Euroopa majandusstruktuuris peamised osalejad, et kasutada maksimaalselt ära nende innovatsioonipotentsiaali, parandades samal ajal VKEde juurdepääsu avaliku ja erasektori rahastamisvahenditele ning tagades kestlikud ja majanduskasvu soodustavad investeeringud; nõuab tööstusstrateegia sotsiaalse ja kestliku mõõtme tugevdamist, pöörates erilist tähelepanu kvaliteetsele tööhõivele ja strateegilistele väärtusahelatele ELis;

35. tunneb muret COVID-19 kriisi tõsise sotsiaalmõju ja selle tagajärgede pärast tööhõivele, eriti noortele; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles tagama, et igal noorel eurooplasel oleks ligipääs haridusele, koolitustele ja tööturule; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles seadma esikohale noorte töötuse vastase võitluse, eelkõige taasterahastu „Next Generation EU" raames, kasutama täielikult ära selliseid rahastamisvahendeid nagu noortegarantii ja Euroopa programmid, näiteks programm „Erasmus+", ning võtma asjakohaseid meetmeid noorte töötuse vähendamiseks ja noorte tööalase konkurentsivõime parandamiseks; rõhutab lisaks, et uut koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi võiks kasutada COVID-19 kriisi tagajärgedele reageerimiseks tööhõives; kutsub seetõttu liikmesriike üles esitama kiiresti komisjonile rahastamistaotlused, et aidata COVID-19 tõttu töökoha kaotanud Euroopa töötajatel saada ümberõpet, omandada uus eriala ja pöörduda tööturule tagasi;

36. toonitab ELi-sisese töötajate liikuvuse olulisust ning rõhutab, et töötajate vaba liikumine panustab majanduskasvu ja sidususse liidus ning loob töövõimalusi; rõhutab ühtlasi, et töötajate liikuvus peab käima käsikäes õiglaste ja ühiste reeglitega, mis põhinevad võrdse kohtlemise põhimõttel; kutsub komisjoni sellega seoses üles jälgima töötajate vaba liikumist käsitlevate reeglite rakendamist ja jõustamist; palub komisjonil analüüsida ajude äravoolu teatavates piirkondades ja sektorites ning toetada liikuvaid töötajaid, tagades õiglase liikuvuse ning tugevdades õiguste ülekantavust; kutsub liikmesriike üles pühenduma täielikult avaliku sektori teenuste digiüleminekule, et hõlbustada töötajate õiglast liikuvust, eelkõige seoses sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimisega; palub seetõttu komisjonil esitada kaugeleulatuva ettepaneku ELi digitaalse sotsiaalkindlustuspassi kohta;

37. rõhutab, et COVID-19 kriis on näidanud vajadust kujundada välja ELi ühine lähenemine tervishoiule, sealhulgas töötervishoiule; nõuab, et loodaks Euroopa terviseliit, mis peaks põhinema solidaarsuse, strateegilise sõltumatuse ja koostöö põhimõtetel ning tagama, et ELi kõigi poliitikameetmete ja tegevuste kindlaksmääramise ja rakendamise keskmesse seatakse rahvatervise kaalutlused, nagu on sätestatud aluslepingutes, koos süstemaatilise tervisemõju hindamisega kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades; tunneb heameelt ELi uue töötervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku kaugeleulatuva eesmärgi üle teha lõpp tööga seotud surmajuhtumitele; kordab vajadust lisada kantserogeenide ja mutageenide direktiivi ([29]) kohaldamisalasse reproduktiivtoksilised ained ning lisada direktiivi 1. lisasse ohtlikud ravimid, et tervishoiutöötajaid paremini kaitsta;

38. tuletab meelde Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõttes nr 15 sätestatut, et töötajatel ja füüsilisest isikust ettevõtjatel on pensionile jäädes õigus pensionile, mis tagab piisava sissetuleku, ja et kõigil eakatel on õigus vahenditele, mis võimaldavad väärikalt elada;

Poolaasta ning riiklike taaste- ja vastupidavuskavade koostoime

39. rõhutab, et riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades tuleb võtta arvesse riigipõhiseid soovitusi, millega aidatakse kaasa taaste- ja vastupidavusrahastu määruses sätestatud sotsiaalsete eesmärkide saavutamisele, ning et riiklike taaste- ja vastupidavuskavade puhul tuleb riigipõhiseid soovitusi tõlgendada viisil, mis aitab kaasa määruse sotsiaalsete eesmärkide, sealhulgas majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse saavutamisele; nõuab kindlalt, et riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad aitaksid taaste- ja vastupidavusrahastu määruse kohaselt kaasa ÜRO kestlike arengu eesmärkide saavutamisele, rohelises kokkuleppes sätestatud ELi majanduskasvu strateegia rakendamisele ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete täitmisele; tuletab meelde, et 2021. aasta Euroopa poolaasta tsüklit kohandati ajutiselt, et võimaldada taaste- ja vastupidavusrahastu käivitamist; nõuab, et komisjon oleks sotsiaalmõõtmes kaugeleulatuvam ja tagaks sidususe riigipõhiste soovituste ning taaste- ja vastupidavusrahastu määruse üld- ja erieesmärkide vahel;

([29]) ELT L 158, 30.4.2004, lk 50.

40. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse kohaselt peaksid reformid ja investeeringud „tooma kaasa kvaliteetsete ja stabiilsete töökohtade loomise [ning] ebasoodsas olukorras olevate elanikerühmade kaasamise ja lõimimise“;

41. rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse üks eesmärk on edendada kvaliteetsete töökohtade loomist; rõhutab, et riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvad tööturureformid peavad aitama kaasa kvaliteetse tööhõive täiustamisele; kutsub komisjoni üles analüüsima riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades esitatud tööturureforme sellest konkreetsest aspektist vaadatuna; tuletab meelde, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 152 on sätestatud, et liit tunnustab ja edendab tööturu osapoolte rolli liidu tasandil ning peab austama nende sõltumatust; hoiatab, et komisjon ei tohiks ühelgi viisil sekkuda riiklike taaste- ja vastupidavuskavade reformide raames riiklikul tasandil toimuvasse sotsiaaldialoogi protsessi;

42. kutsub komisjoni üles lisama Euroopa poolaasta sotsiaalvaldkonna tulemustabeli sotsiaalnäitajad, eelkõige need, mis on seotud inimväärse töö, sotsiaalse õigluse, võrdsete võimaluste, tugevate sotsiaalhoolekande süsteemide ja õiglase liikuvusega, ühtsetesse näitajatesse, mida kasutatakse taaste- ja vastupidavusrahastu puhul edusammudest aru andmisel ning riiklike taaste- ja vastupidavuskavade seireks ja hindamiseks, samuti sotsiaalvaldkonna, sealhulgas lastegarantii ja noortegarantii tulemuste jälgimise metoodikasse; rõhutab, et parlament kavatseb hoolikalt analüüsida delegeeritud õigusakti, mille komisjon selle kohta esitab, et teha kindlaks, kas sotsiaalnäitajad, tulemustabel ja sotsiaalvaldkonna metoodika on nende eesmärkidega kooskõlas, ning veenduda, et ei ole vaja esitada vastuväiteid;

43. rõhutab kindlalt sotsiaaldialoogi keskset tähtsust tõhusate reformide ja investeeringute tagamisel, eelkõige sektorites, mida üleminekud sügavalt mõjutavad; rõhutab, et sidusrühmade, näiteks riikide parlamentide, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite, valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna piisav kaasamine riiklike taaste- ja vastupidavuskavade ettevalmistamisse ja rakendamisse on nende edukuse jaoks otsustava tähtsusega;

44. juhib tähelepanu asjaolule, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse kohaselt tuleb riiklike taaste- ja vastupidavuskavade ettevalmistamisse ja rakendamisse integreerida sooline võrdõiguslikkus ning et soolise võrdõiguslikkuse aruandlust ja soolõimet ei saa segada sotsiaalse jälgimise ja sotsiaalsete investeeringutega; on veendunud, et sooline võrdõiguslikkus väärib taaste- ja vastupidavusrahastu raamistikus eraldi lõimemetoodikat, ning tuletab meelde, et Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut on töötanud välja sobiva metoodika; rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse kohaselt on investeerimine tugevasse hooldustaristusse oluline ka selleks, et tagada sooline võrdõiguslikkus ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamine, ehitada üles vastupidavad ühiskonnad, võidelda ebakindlate tingimustega sektorites, kus enamik töötajatest on naised, hoogustada kvaliteetsete töökohtade loomist, vältida vaesust ja sotsiaalset tõrjutust ning avaldada positiivset mõju SKP-le, sest see võimaldab rohkematel naistel teha tasustatud tööd;

45. nõuab niisuguse Euroopa hooldusstrateegia koostamist, mis sisaldaks tugevat soolist mõõdet ja peaks hoolduse suhtes võtma tervikliku ja elukestva lähenemisviisi, kavandades spetsiifilisi meetmeid ja tegevusi nii ametlike kui ka mitteametlike hooldajate ja tasustamata hooldustöö jaoks; kutsub liikmesriike üles uurima ja vahetama parimaid tavasid selle kohta, kuidas toetada erihooldusvajadustega ühiskonnarühmi ja kuidas lisada pensioniskeemidesse hoolduskohustuste perioodid, et kaotada sooline pensionilõhe; juhib tähelepanu sellele, et Eurofoundi andmetel on pikaajalise hoolduse valdkonna töötajate osakaal viimase kümnendi jooksul kasvanud kolmandiku võrra, mis on teravas vastuolus püsivalt madalate palkadega, mida nad saavad; kutsub liikmesriike üles tagama, et hooldustöötajad saaksid inimväärset palka, kuna praegu on palgad pikaajalise hoolduse ja muude sotsiaalteenuste valdkonnas keskmisest palgast 21 % madalamad ([30]); kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pikaajalise hoolduse 2021. aasta aruannet silmas pidades rakendama reforme, mis vastavad „ühistele eesmärkidele seoses sellise kvaliteetse pikaajalise hoolduse tagamisega, mis on kõigile kättesaadav ja taskukohane ning mida osutatakse rahaliselt kestlikul viisil“; nõuab tõhusa aktiivse tööturupoliitika ning töö- ja eraelu tasakaalu poliitika loomist, et inimeste era- ja pereelu veelgi rohkem kaitsta, sealhulgas töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiivi ([31]) ülevõtmise ja rakendamise kaudu, samuti ettepanekut võtta vastu nõukogu soovitus hoolduse tagamise kohta;

([30]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([31]) ELT L 188, 12.7.2019, lk 79.

46. rõhutab, et suurem investeerimine tervishoidu ja sotsiaalhoolekandesse, sealhulgas töötajate palkadesse, töötingimustesse ja koolitamisse, on hädavajalik, et parandada värbamist ja töökohtade säilitamist ning tagada piisav töötajate arv ja vajaduspõhised teenused; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et märkimisväärne osa riiklike taaste- ja vastupidavuskavade investeeringutest oleks pühendatud sellele, et parandada tervishoidu, sealhulgas töötingimusi ja töötajate arvu, koolitusvajadusi ja suurendada põhiteenuste arvu, tugevdada põhihoolduse tagamist ja toetada pikaajalist hooldust ja muid avaliku sektori sotsiaalteenuseid; nõuab kindlalt, et tervishoiu- ja sotsiaalsektori stressitestide käigus tuvastatud nõrkusi käsitletaks riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades, järgmises ELi programmis „EL tervise heaks“ ning riigipõhistes soovitustes, mis nende sektorite kohta esitatakse;

47. rõhutab, et taskukohase eluaseme investeerimispuudujääk ulatub 57 miljardi euroni aastas; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama piisavate ja taskukohaste sotsiaaleluruumide olemasolu, et katta elanikkonna eluasemevajadusi ja alandada liiga suurte eluasemekulude määra; kutsub komisjoni üles lisama selle eesmärgi riigipõhistesse soovitustesse; nõuab sellega seoses majanduse juhtimise raamistiku reformi, et võimaldada liikmesriikidel teha vajalikke rohelisi ja sotsiaalseid avaliku sektori investeeringuid, sealhulgas investeeringuid, mis on seotud sotsiaaleluruumide, avaliku sektori, taskukohaste ja energiatõhusate eluasemete arendamise ja parandamisega; rõhutab, et kodutus on üks sotsiaalse tõrjutuse äärmuslikumaid vorme; tunneb heameelt kodutuse vastu võitlemise Euroopa platvormi käivitamise ja selle lõppeesmärgi üle kaotada 2030. aastaks kodutus; kutsub liikmesriike üles võtma vastu kaugeleulatuvaid riiklikke strateegiaid, millel on piisav riiklik ja ELi rahastus, tuginedes põhimõttele „ennekõike eluase“, et edendada kodutuse ennetamist ning ligipääsu pakkumist piisavale, ohutule ja taskukohasele eluasemele; nõuab tungivalt, et komisjon teeks ettepaneku ulatusliku vaesusevastase strateegia kohta;

48. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse kohaselt tuleks riiklike taaste- ja vastupidavuskavade ettevalmistamise ja rakendamise käigus tagada kõigile võrdsete võimaluste andmise peavoolustamine ning et see on igati selgitatav ebavõrdsuse suurenemisega mitmes ELi liikmesriigis; kutsub komisjoni üles panema eriti suurt rõhku riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise jälgimisele sellest vaatepunktist, kasutades liikmesriikide asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonide ja võrdõigusorganite abi;

49. rõhutab, et digi- ja rohepööret ja investeeringuid tuleks hinnata ka sotsiaalsest aspektist, et vältida töökohtade kadumist, tööturuhäireid ja tööhõive polariseerumist, mis on tingitud keskmist kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade kadumisest, ning tagada, et ettevõtjate digi- ja roheülemineku protsesse ei kasutataks ettekäändena tööjõu kokkuhoiul põhineva kulude vähendamise strateegiate rakendamiseks;

50. rõhutab, et sotsiaaldialoog ja kollektiivläbirääkimised on tööandjate ja ametiühingute jaoks tähtsad vahendid õiglaste töötasude ja töötingimuste kehtestamiseks ning et tugevad kollektiivläbirääkimiste süsteemid suurendavad liikmesriikide vastupanuvõimet majanduskriisi ajal;

51. nõuab, et poolaasta järelevalve hõlmaks töötajate liikuvuse jälgimist ja et austataks töötajate, eriti hooajatöötajate õigusi;

o

o o

52. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.